

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kispál Edit ügyvéd által képviselt I. rendű és a II. rendű felpereseknek, a Volsik és Juhász Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Juhász Balázs ügyvéd) által képviselt alperes ellen, tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2012. április 18. napján meghozott 15.G.41.178/2011/8. számú ítélete ellen a felperesek részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja, míg a további rendelkezéseit részben és akként változtatja meg, hogy a felpereseket perköltség fizetésére kötelező rendelkezést mellőzi, az állam terhén maradó kereseti illeték összegét pedig 27.000 (huszonhétezer) forintra felemeli.

Kötelezi a Magyar Államot, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 50.000 (ötvenezer) forint + ÁFA mértékű együttes első és másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I-II. rendű felperesek keresetükben azt kérték, hogy a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése, 209/B. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg a bíróság a 2010. július 28-tól augusztus 1-ig tartó, de végül elmaradt Fesztiválra szóló belépőjegyek

hátdoldalán feltüntetett általános szerződési feltétel utólagos, az alperes honlapján 2010. július 27-én és július 30-án megjelent módosításának semmisségét - annak tisztességtelensége okán - a kikötés nyilvánosságra hozójával szerződő valamennyi félre kiterjedő hatállyal, valamint állapítsa meg a Ptk. 205/A. § (1), (3) bekezdése, 207. §-a alapján az alperes helytállási kötelezettségét a jegyek vételárának visszatérítésére vonatkozóan.

Előadták, hogy az alperes a fogyasztók széles körét érintően jegyértékesítést végzett saját jegyiroda hálózatán keresztül a ... Fesztiválra, azonban a rendezvény szervezője a kezdést megelőzően bejelentette a rendezvény elmaradását. A fogyasztók az értékesített jegyek hátdoldalán, illetve az alperes honlapján olvasható tájékoztatásnak megfelelően nagy számban bejelentették a jegyek árára vonatkozó visszatérítési igényüket az alperesnek, de az elzárkózott a fogyasztói igények teljesítésétől. A felperesek álláspontja szerint a fogyasztók és az alperes között szerződéses jogviszony jött létre. A jegyek hátdoldalán és az alperes honlapján olvasható tájékoztatás az alperes általános szerződési feltételének minősül, melyben a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint maga vállalta a jegyek visszatérítését, majd ezen általános szerződési feltételeket a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével a vele szerződő félek hátrányára egyoldalúan, indokolatlanul és utólag megváltoztatta. Az adott esetben a tisztességtelen feltétel mindkét tartami összetevője megvalósult, mert egyrészt a feltételeket kidolgozó fél a jóhiszeműség követelményét megsértve járt el, hiszen utólagosan változtatta meg a szerződési feltételeket, másrészt a szerződésből eredő jogosultságait és kötelezettségeit egyoldalúan és indokolatlanul a másik fél hátrányára állapította meg, és arra kívánja kötelezni a fogyasztókat, hogy a rendezvényszervezőtől követeljék vissza a jegyek vételárát, jöllehet abban a tudatban vásárolták meg a jegyeket, hogy azok árát a koncert elmaradása esetén a az alperes fogja visszatéríteni. A korábbi szerződéses feltételek a honlapon nem voltak közzétéve és az alperes nem jelölte meg, hogy mikori hatállyal módosítja a visszaváltás feltételeit.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben való marasztalását kérte. Védekezése szerint a jegy hátdoldalán feltüntetett feltételek nem az alperesi társaság feltételei, a visszaváltás helyének és időtartamának megadása a rendezvényszervező tájékoztatása. E feltételeket nem az alperes, hanem a rendezvényszervező változtatta meg, amikor közleményét számos egyéb sajtófelület mellett az alperes honlapján is közzétette. Az alperesnek a visszaváltásra a rendezvényszervezővel volt szerződése, aki a megbízást visszavonta, így a visszaváltási kötelezettség az alperest már nem terheli, melyről a fogyasztókat nem az alperes, hanem a rendezvényszervező tájékoztatta. A honlapján szereplő információk arra az esetre vonatkoznak, ha a visszaváltást az alperes végzi, az adott esetben azonban nem ez a helyzet. Az alperes hangsúlyozta, nem áll szerződéses kapcsolatban a fogyasztókkal, így azok szerződésből eredő jogosultságait és kötelezettségeit sem módosíthatta. A kérdések és válaszok formájában közzétett tájékoztatót nem vitásan módosította, e tájékoztató azonban nem általános szerződési feltétel, hanem egy, az interneten

elterjedt segítségnyújtási forma, amelyben a válaszadó a gyakran felmerülő kérdéseket válaszolja meg. Amennyiben ez a kérdezz-felelek mégis általános szerződési feltételnek minősülne, annak az általános jogelvek szerint nem lenne visszaható hatálya. Az alperes hivatkozott továbbá arra is, hogy a Legfelsőbb Bíróság állásfoglalása szerint kizárólag a jegyvásárló és a rendezvényszervező között jött létre szerződéses jogviszony, melyből következően az alperes szerződéses feltételeket sem tud támasztani a jegyvásárlóval szemben, így azok megváltoztatásáról, megtámadásáról sem lehet szó. Egyebekben a honlapon megjelölt, keresetben hivatkozott tájékoztatás a változtatást követő jegyvásárlásokra vonatkozott. Az alperes álláspontja szerint egy szerződési feltételnek a tartalma lehet csak tisztességtelen, az nyilvánvalóan nem lehet kereset tárgya, hogy a szerződési feltételek módosításának ténye a tisztességtelen.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte az I-II. rendű felpereseket, fizessenek meg egyetemlegesen az alperesnek 125.000 forint perköltséget, egyebekben akként rendelkezett, hogy a felperesek személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 21.000 forint kereseti illetéket az állam viseli. Az ítélet indokolásában kifejtett álláspontja szerint az alperes és a rendezvényszervező közötti jegypénztári megállapodásból egyértelműen megállapítható, hogy az alperes által forgalmazott jegy megvásárlásával a fogyasztó mind az alperessel, mind a rendezvényszervezővel egyszerre létesített jogviszonyt. A jegy ellenértékeként fizetendő vételár a rendezvényen való részvétel ellenértékén túl ugyanis tartalmazza az alperes szolgáltatási díját is a jegypénztári megállapodás elszámolással kapcsolatos rendelkezései szerint. A jegyek hátoldalán szereplő feltételek ehhez képest az alperes által is alkalmazott szerződési feltételeknek minősülnek, azonban e szerződési feltételek kapcsán a kereset jogot nem érvényesített. A kereset az alperes honlapján a gyakran ismételt kérdések rovatban 2010. július 27-én és július 30-án közzétett tájékoztatás mint általános szerződési feltétel módosításának tényét sérelmezte. A felperes állításával ellentétben a közzétett nyilatkozatot nem lehet általános szerződési feltételnek minősíteni, az csupán a fogyasztók részére kiadott tájékoztató. A nyilatkozat az alperes weblapján a szerződési feltételek rovattól jól elkülönülő, egyértelmű megjelenítés és besorolás alatt, az előbb hivatkozott rovatban került közzétételre. A nyilatkozat nem alkalmas szerződéses jogviszony létrehozására az alperes és a fogyasztó között, így a felperes állításával szemben a Ptk. 207. §-ában foglaltak sem vonatkoznak a tájékoztatóban foglaltakra. Tekintettel arra, hogy a tájékoztatás nem általános szerződési feltétel, ezért a Ptk. 209/B. §-ában foglalt feltételek hiányában nem megalapozott a felperesek keresete. Az elsőfokú bíróság az I-II. rendű felpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a perköltség megfizetésére.

Fellebbezésükben az I-II. rendű felperesek elsődlegesen az első fokú ítélet megváltoztatásával a kereset teljesítését és az alperes perköltségben való marasztalását, másodlagosan az első fokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó rendelkezése megváltoztatását kérték akként, hogy a perköltség viselésére az ítélőtábla az államot kötelezze. A fellebbezés indokolásában előadták: a per tárgyát

képező időszakban az alperes saját nyilatkozata szerint sem rendelkezett a most a honlapon szereplő általános szerződési feltételekkel, azokat az internetes vásárlásra vonatkozóan csak később alkotta meg. A fogyasztó részére kizárólag a felperesek által sérelmezett információk voltak megtalálhatóak azon a weboldalon, melyre a jegy hátoldalán szereplő és az első fokú ítélet szerint is általános szerződési feltételnek minősülő információk utaltak. Ezek az információk valóban a Gyakran ismételt kérdések elnevezés alatt voltak megtalálhatóak, ugyanakkor e feltételekben az alperes kötelezettségeket határozott meg a fogyasztókra nézve. A honlapon először a jegyek hátoldalán lévő feltételekkel összhangban állapította meg a visszaváltási feltételeket, majd később ezeket egyoldalúan megváltoztatta a fogyasztók hátrányára. A felperesek hivatkoztak továbbá arra is, hogy a második kereseti kérelmet mind a jegy hátoldalán, mind a honlapon megjelent tájékoztatásra alapították. A Ptk. 207. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel a jegyek az alperesnél voltak visszaválthatók, de az alperes a visszaváltási kötelezettségének nem tett eleget, ezért kérték a helytállási kötelezettségének megállapítását. A perköltség vonatkozásában azt sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a Pp. 78. § (3) bekezdésében foglaltakat.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a per főtárgya tekintetében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint egyrészt nem minősül általános szerződési feltételnek a honlapon közzétett tájékoztatás, másrészt nem teljesült a szerződés részévé válásához szükséges írásba foglalás és a legalább ráutaló magatartással történő elfogadás. A helytállási kötelezettség megállapítása iránti kereset kapcsán kiemelte: a fogyasztók által a jegy visszatérítése érdekében indított perek mindegyike jogerősen befejeződött, további per pedig a 30 napos visszatérítési határidő eltelte miatt már nem indítható. A perköltség viselésére vonatkozó ítéleti rendelkezés vonatkozásában az alperes nem ellenezte a fellebbezésben foglaltak teljesítését.

A felperesek fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a Fővárosi Ítéltábla a per főtárgya tekintetében a döntésével is egyetért, jogi indokait pedig a következők szerint pontosítja és egészíti ki.

A felperesek által előterjesztett közérdekű kereset egyrészt az alperes által alkalmazott - a jegyek visszaváltására vonatkozó - általános szerződési feltétel utólagos módosítása tisztességtelenségének megállapítására, másrészt annak megállapítására irányult, hogy az alperest helytállási kötelezettség terheli a jegyek vételárának visszatérítése vonatkozásában. E kereset a következők miatt nem teljesíthető.

Az első kereseti kérelem vonatkozásában a felperesek részéről téves jogszabály értelmezésen alapuló igényérvényesítés történt, ugyanis a fogyasztói szerződés részévé váló általános szerződési feltételnek a tartalma lehet tisztességtelen, a módosítása érvénytelenségi jogalapra történő hivatkozással nem támadható. A

szerződési feltételek tisztességtelenségére (Ptk. 209. §) alapított kereset esetén a bíróság azt vizsgálhatja, hogy az általános szerződési feltétel sérti-e a jóhiszeműség és tisztesség követelményét annak okán, hogy a fogyasztó hátrányára állapítja meg a felek szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit. A felperesek azonban nem a szerződési feltétel tisztességtelenségét állították, hanem azt, hogy a fogyasztók eredetileg úgy vásárolták meg a részvételi jegyet, hogy annak árát az elmaradt rendezvény meghirdetett dátumától számított 30 napos jogvesztő határidőn belül, a jegy és a vásárlást igazoló bizonylat (nyugta) ellenében, a vásárlás helyszínén az alperes visszatéríti, 2010. július 30-ától kezdve viszont már nem ezek a visszaváltás feltételei. Megjegyzi az ítélet, hogy a felperesek szerződésmódosítás vonatkozásában tett előadása is téves, mert a Ptk. 205/B. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel az alkalmazója által szabadon módosítható általános szerződési feltétel csak akkor válik a felek szerződésének részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. E jogszabályi feltételek hiányában a már megkötött szerződések tartalma nem módosulhatott, azaz a fogyasztók által megvásárolt jegyek hátoldalán szereplő visszaváltási feltételek a hatályosak.

A Pp. 3. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő. A Ptk. 209/B. § (1) bekezdése alapján közérdekű keresettel a fogyasztói szerződés részévé váló tisztességtelen kikötés 209/A. § (2) bekezdése szerinti érvénytelenségének megállapítása kérhető a bíróságtól. A felperesek második kereseti kérelme azonban nem erre, hanem az alperes helytállási kötelezettségének megállapítására irányult. A Ptk. alapján ilyen megállapítási per a felperesek által nem indítható. A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (Fgytv.) 39. §-a tartalmaz egy olyan keresetindítási lehetőséget, mely szerint az ellen, akinek jogszabályba ütköző tevékenysége a fogyasztók széles körét érinti vagy jelentős nagyságú hátrányt okoz, a fogyasztóvédelmi hatóság, a fogyasztói érdekek képviseletét ellátó társadalmi szervezet vagy az ügyész pert indíthat a fogyasztók széles körének védelme, illetőleg a jelentős nagyságú hátrány kiküszöbölése érdekében. Ilyen per akkor is indítható, ha a sérelmet szenvedett fogyasztók személye nem állapítható meg. A (4) bekezdés alapján a jogsértő köteles a sérelmet szenvedett fogyasztó igényét az ítéletnek megfelelően kielégíteni. A keresetindítás törvényben megforgalmazott célja olyan ítéleti rendelkezést feltételez, amely alapján az alperest fizetési kötelezettség terhelné a fogyasztókkal szemben. Az Fgytv. nem utal arra, hogy annak alapján kérhető-e keresettel megállapítás és milyen feltételekkel, így speciális jogszabályi rendelkezés hiányában a Pp. 123. §-ának a megállapítási kereset előterjeszthetőségére vonatkozó általános feltételei ez esetben is megfelelően alkalmazandók. Az előterjeszthetőség általános konjunktív feltételei közül a jelen esetben az egyik, éspedig a fogyasztói érdekek megóvásának szükségessége fennáll, a másik feltétel viszonyt hiányzik, mivel az előbb említettek szerint az alperes marasztalását nem lehet kizártnak tekinteni. A felperesek

marasztalási keresetet azonban nem terjesztettek elő, ezért a második kereseti kérelmüket is el kellett utasítani.

Az első fokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését viszont alappal sérelmezték fellebbezésükben, mert a Pp. 78. §-ának (3) bekezdése egyértelműen úgy rendelkezik, hogy amennyiben a bíróság a külön jogszabállyal erre feljogosított szervezet keresetét elutasítja, a perköltségek megfizetésére az államot kell kötelezni. Az ítélőtábla ezért mellőzte a felpereseket perköltség fizetésére kötelező - a jogszabállyal ellentétes - első fokú ítéleti rendelkezést. A Pp. 253. § (3) bekezdése alapján pedig felemelte 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pontjában foglaltaknak megfelelően 27.000 forintra az állam terhén maradó illeték összegét.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a per fő tárgya tekintetében helybenhagyta, míg a perköltségre és a le nem rótt illetékre vonatkozó rendelkezéseit részben megváltoztatta.

A felperesek fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért a Pp. 78. § (3) bekezdése alapján az ítélőtábla az államot kötelezte az alperes jogi képviselőjével felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5), (6) bekezdése és a 4/A. § (1) bekezdése alapján - a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységhez igazodó - 50.000 forint + ÁFA mértékű, együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére. A le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről az Itv. 56. § (1) bekezdése és a 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2012. október 18.

. Németh László sk.

a tanács elnöke

. Magosi Szilvia sk.. Merőtey Anikó sk.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

ódi Zsuzsanna

írnok